

Opinion:

Lovspråksundersøkelse i departementene

Gjennomført for Difi

Okt-nov 2017

Henrik Høidahl, Opinion

Prosjektbeskrivelse

OPPDRA GSGIVER

Difi

Kontakt: Sissel C. Motzfeldt og Elisabeth Harlem Eide (Difi)

METODE

- Kvantitativ web-undersøkelse
- Kvalitativ undersøkelse gjennom dybdeintervjuer (separat rapport)

FORMÅL

Gi Difi et godt kunnskapsunderlag for å kunne utvikle lovspråksarbeidet videre.

MÅLGRUPPE

Regelskrivere og deres ledere i departementene

GJENNOMFØRING

Oktober-november 2017

Spørreundersøkelsen: 11.10 – 27.10.17

UTVALG

Spørreundersøkelsen: Regelskrivere og deres ledere i departementene

Dybdeintervjuene: Ledere i departementene (separat rapport)

Bakgrunn, metode og utvalg

Bakgrunn og hensikt

I november 2011 ble prosjektet «Klart lovspråk» opprettet. Kommunal- og moderniseringsdepartementet står bak prosjektet, Difi leder arbeidet. Målet er å få regelskrivere i forvaltningen til å skrive lover og forskrifter i et klart og presist språk. I årene fra etablering av prosjektet og fram til nå, har Difi gjennomført mange ulike tiltak for å få regelskrivere til å skrive klart og godt.

Nå har Difi behov for ny kunnskap om hva som er status for lovspraksarbeidet, og hvordan de bør innrette arbeidet sitt videre i tråd med behovene hos blant annet regelutviklerne. Undersøkelsen skal gi Difi et godt kunnskapsunderlag for å kunne utvikle lovspraksarbeidet videre.

Metode, utvalg og spørreskjema

Det er gjennomført en kvantitativ web-undersøkelse (193 respondenter) og kvalitativ undersøkelse (seks dybdeintervjuer) for å innhente innsikt om status i holdninger til og bruk av klart lovspråk i departementene. Vi viser til en separat rapport for resultater fra den kvalitative undersøkelsen.

Målgruppen i web-undersøkelsen er regelskrivere og deres ledere i alle departementene. Vi har ikke noe tall på hvor stor populasjonen er, men med tilgjengelige tall fra noen av departementene, og svarprosent i disse departementene (et gjennomsnitt på 42 %), kan vi anta at populasjonen er på ca. 465 personer. Basert på disse antakelsene er det beregnet statistiske feilmarginer. Se feilmargintabell på side 30.

Spørreskjemaet som er brukt i undersøkelsen er utviklet av Opinion og Difi. Med unntak av det siste åpne spørsmålet, har alle spørsmålene hatt svaralternativ. Gjennomsnittlig svartid har vært 8-9 minutter.

Gjennomføring

I mangel av epostadresser til regelskriverne og deres ledere, ble datainnsamlingen gjennomført på følgende måte: Difi sendte ut et informasjonsbrev med åpen lenke til undersøkelsen til postmottak i departementene, som så sendte brevet videre til administrasjonsavdelingene, som har den beste oversikten over hvem som utvikler regelverk (se faksimile av brev til høyre). Opinion har dermed ikke kontroll på hvor mange, og hvem, som har mottatt brevet, kun hvor mange i hvert departement som har svart (basert på avkrysning i undersøkelsen). Alle departementene (ikke SMK) er representert. De anonyme svarene er registrert løpende i Opinions systemer.

Respondenter i departementene	Andel	Antall
Arbeids- og sosialdepartementet	17 %	33
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	11 %	21
Finansdepartementet	9 %	17
Nærings- og fiskeridepartementet	8 %	16
Justis- og beredskapsdepartementet	8 %	15
Samferdselsdepartementet	8 %	15
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	7 %	13
Forsvarsdepartementet	5 %	10
Helse- og omsorgsdepartementet	5 %	10
Kulturdepartementet	5 %	10
Kunnskapsdepartementet	5 %	10
Utenriksdepartementet	4 %	8
Olje- og energidepartementet	3 %	6
Klima- og miljødepartementet	3 %	5
Landbruks- og matdepartementet	2 %	4
Total	100 %	193

Klart lovspråk

Difi leier prosjektet «Klart lovspråk». Målet med prosjektet er å få dei som skriv reglar, til å arbeide systematisk for at lover og forskrifter som er spesielt viktige, og som gjeld mange, skal bli klarare og meir forståelege.

Det langsiktige målet er at arbeidet med språket skal bli ein naturleg og sentral del av lovutvikling. Arbeidet inngår i regjeringa si satsing på ein enklare kvardag for folk flest, blant anna gjennom enklare lover og reglar.

Kilde: difi.no

Språk i lover og forskrifter

Lover og forskrifter påvirker beslutninger på alle nivåer i samfunnet, og språket i lovttekster påvirker språket i mange andre tekster. Derfor er det viktig å arbeide med språket i lover og forskrifter.

Hvis språket i loven er vanskelig, kan det prege for eksempel et vedtaksbrev i så stor grad at innholdet blir vanskelig å gripe, og mottakeren går glipp av informasjon om rettigheter og plikter. Derfor er det viktig at lovttekstene, som sakshandlerne baserer seg på i sitt daglige arbeid, er klare. Samtidig er det viktig å understreke at ikke alle tekster kan være enkle.

Kilde: sprakradet.no

Hovedfunn

Kjennskap til prosjektet «Klart lovspråk»

- 56 % oppgir at de kjenner til prosjektet «Klart lovspråk» i ganske stor eller i svært stor grad. 20 % svarer at de kjenner til prosjektet i ganske liten eller i svært liten grad, mens 5 % ikke har hørt om det.
- Det er en *positiv sammenheng* mellom kjennskap til prosjektet og respondentens språkbevissthet, bruk av klarspråk og i hvilken grad man diskuterer ulike forhold rundt språket i lover og forskrifter.
- De som i større grad kjenner til prosjektet er oftere enn de som i liten grad kjenner til prosjektet enige i at de er bevisst på at språket i lover og forskrifter skal bli klart og forståelig for målgruppen.

Deltagelse på arrangement og påvirkning på holdninger og adferd

- 32 % oppgir at de har deltatt på ett eller flere arrangement i forbindelse med prosjektet «Klart lovspråk». 20 % har fått språkhjelp gjennom prosjektet.
- Av de som krysser av på ett eller flere arrangement, er det flest som har vært på seminar, etterfulgt av kurs og skriveverksted. Flere enn 75 % opplevde i stor grad endring både når det gjaldt *kunnskap* om og *holdning* til klart lovspråk, samt *motivasjon* til å skrive klart lovspråk, mens 71 % svarer at de i stor grad opplevde endring når det gjaldt å *faktisk skrive* klart lovspråk.

Språkbevissthet

- 94 % sier de er bevisst på at språket i lover og forskrifter skal bli klart og forståelig for målgruppen, mens 89 % oppgir at de legger vekt på å få god kvalitet i språket på arbeidsplassen sin. En noe lavere andel, 71 %, sier at de har en intern kultur og tradisjon som fremmer et klart og presist språk.
- Regelskriverne og deres ledere synes i stor grad å diskutere ulike forhold rundt språket i lover og forskrifter, det være seg ord og begreper eller forhold til annet regelverk. Den høye andelen som oppgir at de diskuterer språk og struktur tyder på høy grad av bevissthet rundt språket.

Hovedfunn

Språkhjelp ifm revidering av lover og forskrifter

- Det er like mange som er enige som uenige i at de har skrevne interne arbeidsrutiner på arbeidsplassen i forbindelse med utforming av lover og forskrifter.
- 81 % henter språkhjelp fra kolleger når de skal revidere en lov eller en forskrift, mens 71 % henter språkhjelp fra veilederen fra Lovavdelingen om lovteknikk og forberedelser. De som kjenner til «Klart lovspråk» henter i større grad hjelp fra veilederen fra Lovavdelingen, Språkrådet og Lovavdelingen enn de som i liten grad kjenner til prosjektet.

Tilrettelegging og kompetansebehov og kompetansetiltak

- 44 % av regelskriverne og deres ledere mener departementet i stor grad har lagt til rette for en regelverksprosess som bidrar til et klart og presist språk, 15 % oppgir i liten grad.
- Over halvparten er enige i at de og kollegaene har behov for mer kompetanse på lovspråksområdet, markant flere enn de som er uenige i påstanden, mens like mange er enige som uenige i påstanden om at de trenger flere verktøy for å skrive klart og forståelig.
- Regelskriverne og deres ledere mener først og fremst at egne nettsider for klart lovspråk ville styrket kompetansen på lovspråksområdet. I likhet med antall kilder regelskriverne bruker som språkhjelp, krysser de av på en rekke tiltak de mener ville styrket kompetansen på lovspråksområdet.

Hva fremmer og hemmer et godt lovspråk?

- Det er ikke overraskende bred enighet om at det er et mål at innbyggerne skal kunne lese og forstå lover og forskrifter. Det er markant flere som er uenige enn enige i påstandene om at klarspråk tar for mye tid, at presisjon og klarspråk ikke lar seg forene – og at man setter av god nok tid til arbeidet med å utvikle lover og forskrifter. På spørsmålet om hva som fremmer og hemmer et godt lovspråk, er god/dårlig tid et gjennomgangstema, i tillegg til språklig bevissthet, språkkompetanse og korte setninger (fremmer), samt lovenes kompleksitet, presisjonskrav, tradisjon og lange setninger (hemmer).

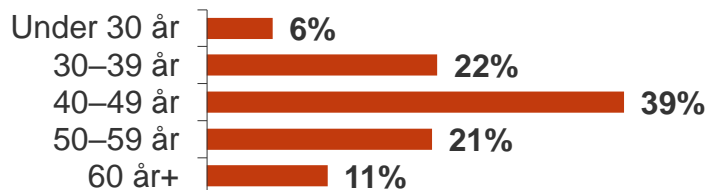
**Kvantitativ undersøkelse
Regelskrivere og deres ledere i
departementene**

Utvalget, n=193

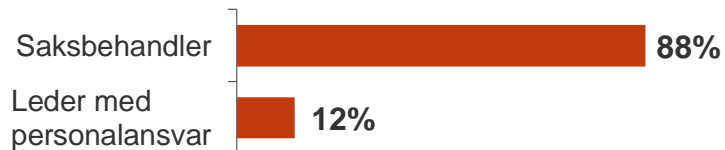
Kjønn

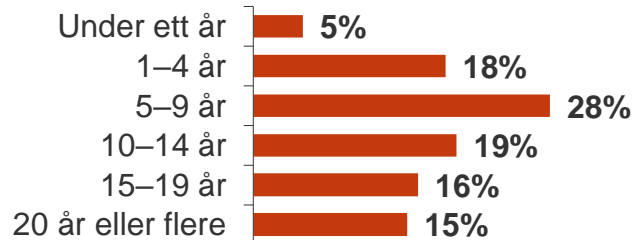
Alder

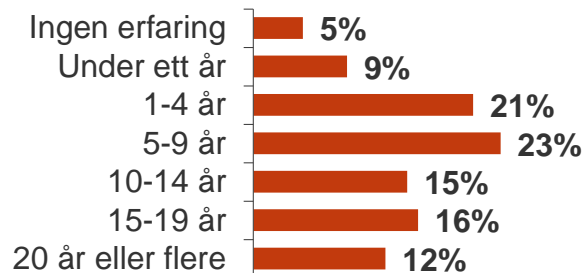
Stillingsnivå

Antall år i departementet

Antall års erfaring med skriving av lover og forskrifter

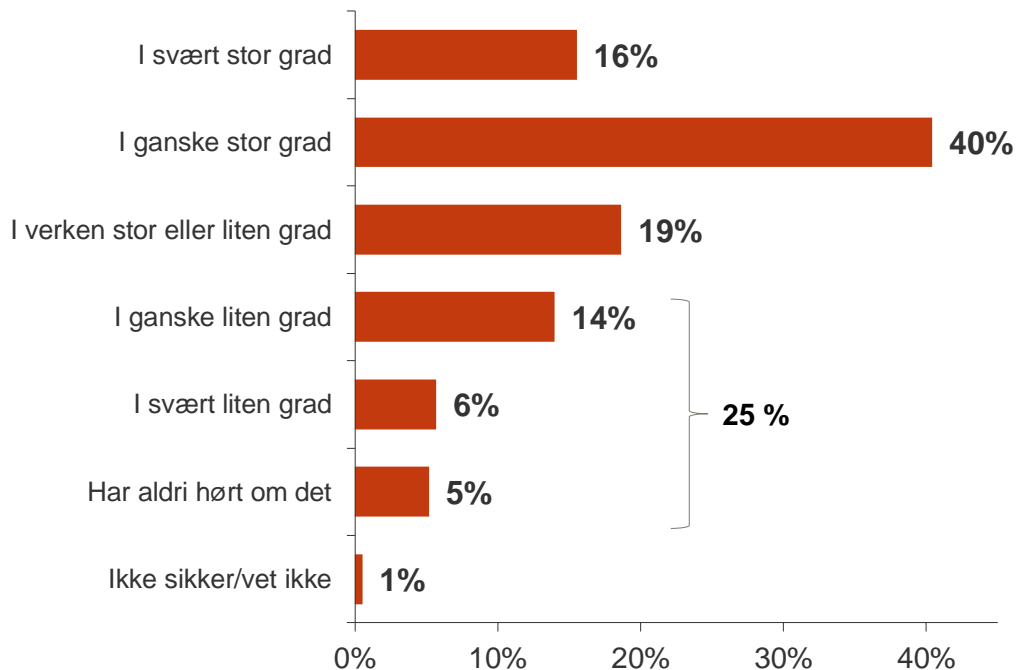

Hovedspørsmålene i undersøkelsen er kryssset mot disse bakgrunnsvariablene. Se resultattabeller i separat Excel-dokument.

Kjennskap til prosjektet «Klart lovspråk»

I hvilken grad kjenner du til prosjektet «Klart lovspråk»?

- 56 % oppgir at de kjenner til prosjektet «Klart lovspråk» i ganske stor eller i svært stor grad.
- 20 % svarer at de kjenner til prosjektet i ganske liten eller i svært liten grad, mens 5 % ikke har hørt om det.

	Saksbehandler	Leder
BASE (n=)	169	24
I ganske/svært stor grad	57 %	50 %
I verken stor eller liten grad	19 %	17 %
I ganske/svært liten grad	18 %	33 %
Har aldri hørt om det	6 %	-
Ikke sikker/vet ikke	1 %	-

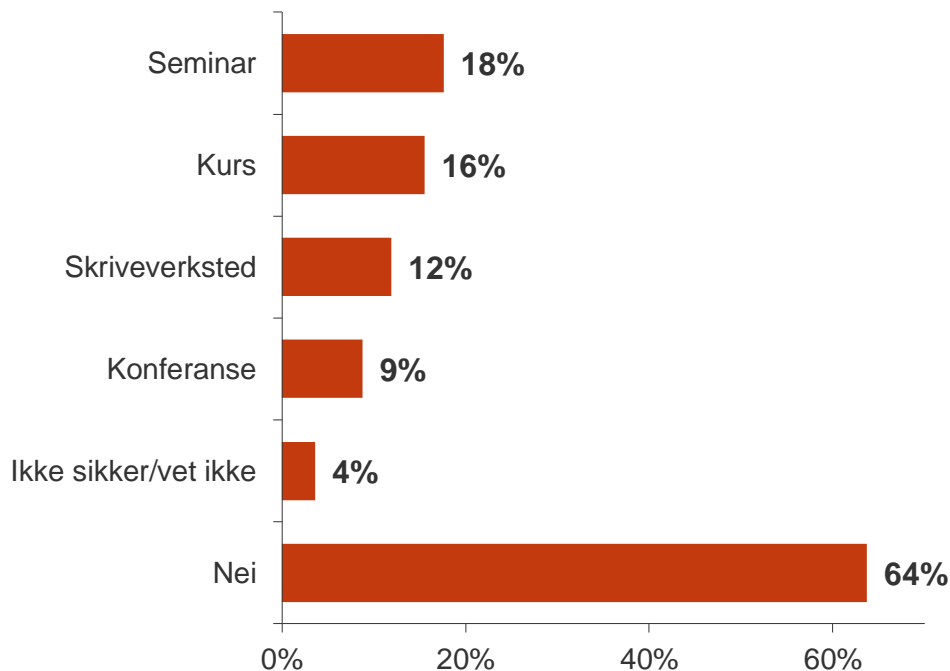
	Gjennomsnittsverdi
Totalutvalget	3,49
Saksbehandler	3,54
Leder med personalansvar	3,17

Gjennomsnittsverdi: 1,0 om alle hadde svart «i svært liten grad», 5,0 om alle hadde svart «i svært stor grad». 3,0 er midtpunktet.

Kjennskapsspørsmålet brukes som bakgrunnsvariabel i flere av de påfølgende spørsmålene. Se for øvrig resultattabeller i Excel for kryss på dette og andre bakgrunns spørsmål.

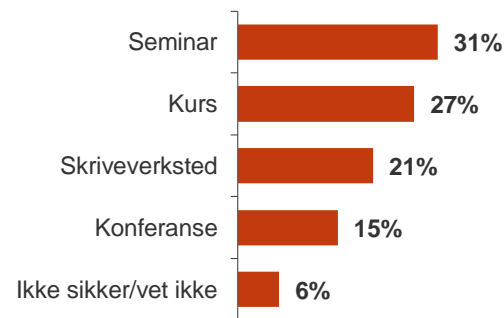
Deltagelse på arrangement ifm «Klart lovspråk»

Har du deltatt på ett eller flere arrangement i forbindelse med prosjektet «Klart lovspråk»?

- Nær én av tre oppgir at de *har deltatt* på ett eller flere arrangement i forbindelse med prosjektet «Klart lovspråk». Nær to av tre har ikke deltatt.
- Av de som krysser av på ett eller flere arrangement, er det flest som har vært på seminar, etterfulgt av kurs og skriveverksted.

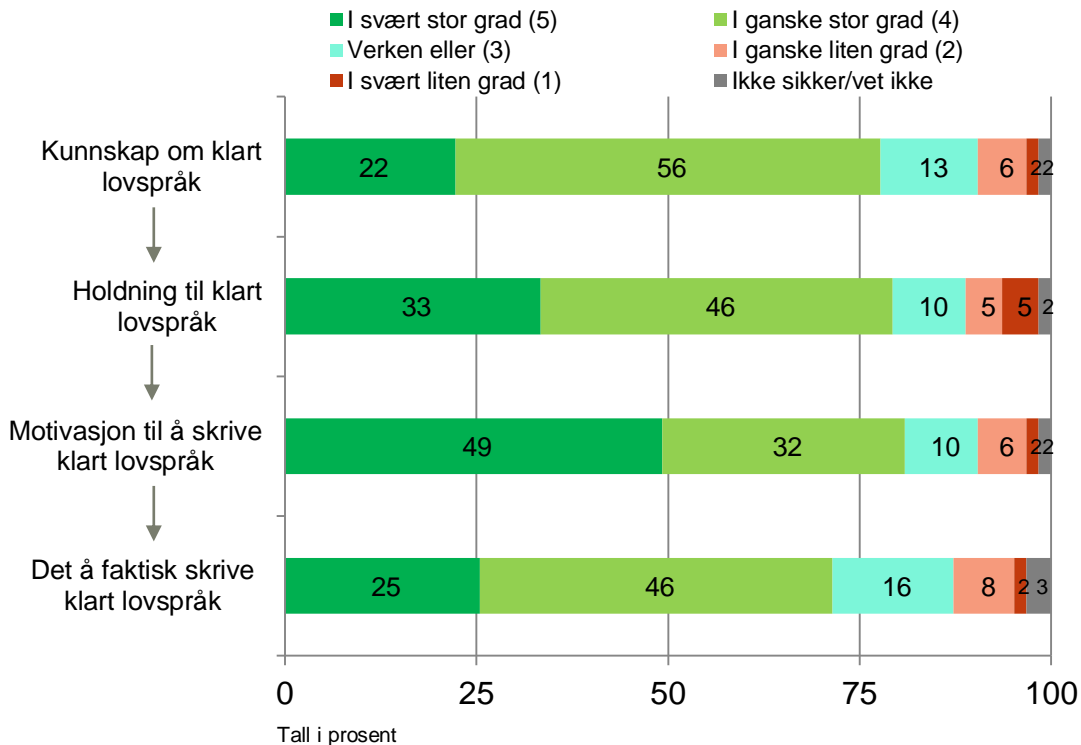
«Nei»-andelen tatt bort:

Kunnskap, holdning, motivasjon, adferdsendring

→ Hvis svart kurs, konferanse, seminar eller skriveverksted på foregående spørsmål:
Opplevde du etter deltagelsen en endring hos deg selv når det gjaldt ...

n=63

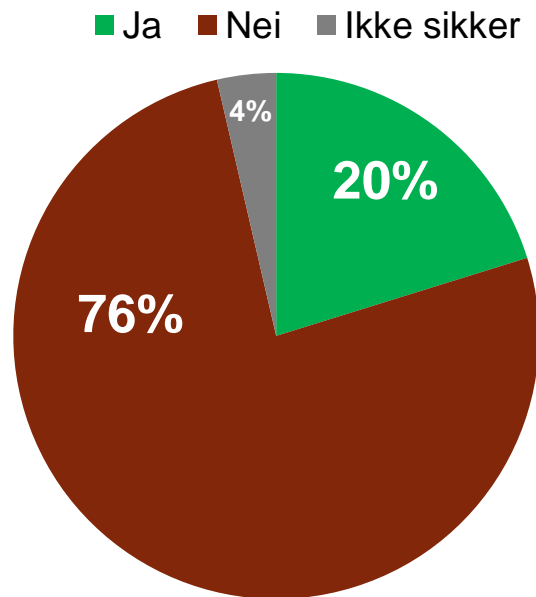
- Deltagelse på kurs, konferanse, seminar eller skriveverksted synes å ha effekt, skal vi tro egenrapporteringen til de som har svart.
- Flere enn tre av fire opplevde i stor grad endring både når det gjaldt kunnskap om og holdning til klart lovspråk, samt motivasjon til å skrive klart lovspråk, mens syv av ti svarer at de i stor grad opplevde endring når det gjaldt å skrive klart lovspråk.

	Gjennomsnittsverdi
Kunnskap om klart lovspråk	3,92
Holdning til klart lovspråk	4,00
Motivasjon til å skrive klart lovspråk	4,23
Det å faktisk skrive klart lovspråk	3,89

Gjennomsnittsverdi: 1,0 om alle hadde svart «i svært liten grad», 5,0 om alle hadde svart «i svært stor grad».

Språkhjelp gjennom «Klart lovspråk»

Har du fått språkhjelp gjennom prosjektet «Klart lovspråk» i forbindelse med lov- eller forskriftsarbeid?

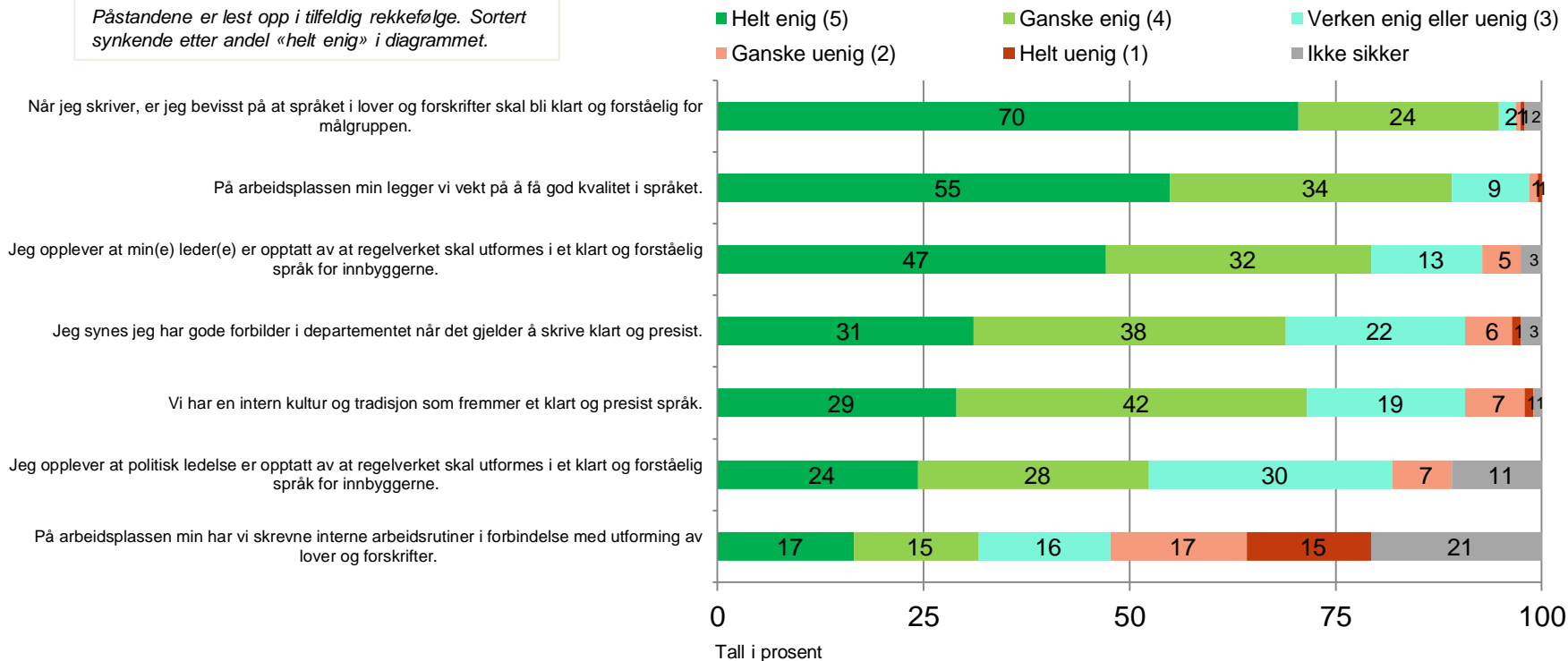
- Én av fem oppgir at de har fått *språkhjelp* gjennom prosjektet «Klart lovspråk» i forbindelse med lov- eller forskriftsarbeid.
- Et tidligere spørsmål viste at nær én av tre har deltatt på ett eller flere *arrangement* i forbindelse med prosjektet.

	Saksbehandler	Leder
BASE (n=)	169	24
Ja	20 %	25 %
Nei	77 %	71 %
Ikke sikker/vet ikke	4 %	4 %

Påstander om bruk av klarspråk

Her kommer syv påstander som vi ønsker at du tar stilling til på en skala fra 1 til 5.
Er du helt uenig, ganske uenig, verken enig eller uenig, ganske enig eller helt enig i følgende:

Påstandene er lest opp i tilfeldig rekkefølge. Sortert synkende etter andel «helt enig» i diagrammet.

Gjennomsnittsverdier

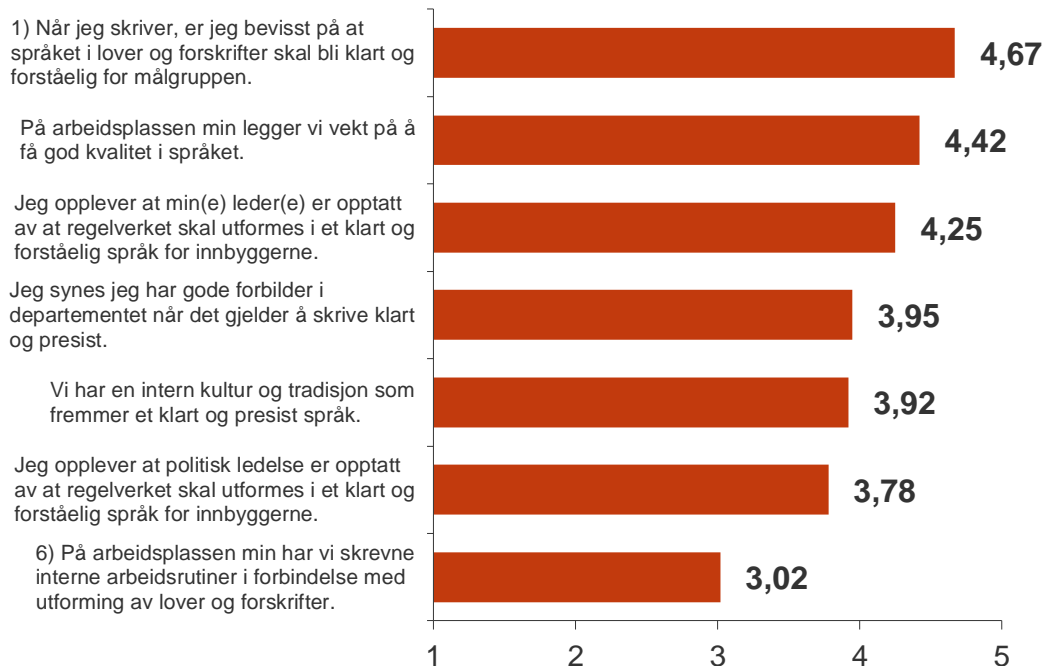
Her kommer syv påstander som vi ønsker at du tar stilling til på en skala fra 1 til 5.
Er du helt uenig, ganske uenig, verken enig eller uenig, ganske enig eller helt enig i følgende:

Påstand (sortert synkende på gjennomsnittsverdi) 1,0 om alle hadde svart «helt uenig», 5,0 om alle hadde svart «helt enig».	Gjennomsnitt Hele utvalget	Kjenner i liten grad til prosjektet	Verken eller	Kjenner i stor grad til prosjektet
Når jeg skriver, er jeg bevisst på at språket i lover og forskrifter skal bli klart og forståelig for målgruppen.	4,67	4,57	4,63	4,72
På arbeidsplassen min legger vi vekt på å få god kvalitet i språket.	4,42	4,39	4,36	4,49
Jeg opplever at min(e) leder(e) er opptatt av at regelverket skal utformes i et klart og forståelig språk for innbyggerne.	4,25	4,30	4,12	4,29
Jeg synes jeg har gode forbilder i departementet når det gjelder å skrive klart og presist.	3,95	3,92	3,86	4,02
Vi har en intern kultur og tradisjon som fremmer et klart og presist språk.	3,92	3,84	4,03	3,93
Jeg opplever at politisk ledelse er opptatt av at regelverket skal utformes i et klart og forståelig språk for innbyggerne.	3,78	3,90	3,74	3,79
På arbeidsplassen min har vi skrevne interne arbeidsrutiner i forbindelse med utforming av lover og forskrifter.	3,02	3,00	2,69	3,14

Gjennomsnittsverdi: 1,0 om alle hadde svart «helt uenig», 5,0 om alle hadde svart «helt enig».

Gjennomsnittsverdier

Her kommer syv påstander som vi ønsker at du tar stilling til på en skala fra 1 til 5.
Er du helt uenig, ganske uenig, verken enig eller uenig, ganske enig eller helt enig i følgende:

- Med unntak av påstanden «På arbeidsplassen min har vi skrevne interne arbeidsrutiner i forbindelse med utforming av lover og forskrifter», er flertallet av regelskriverne og deres ledere enige i påstandene de blir bedt om å ta stilling til.
- De som i stor grad kjenner til prosjektet «Klart lovspråk» er oftere enige i påstandene enn de som i liten grad kjenner til prosjektet.

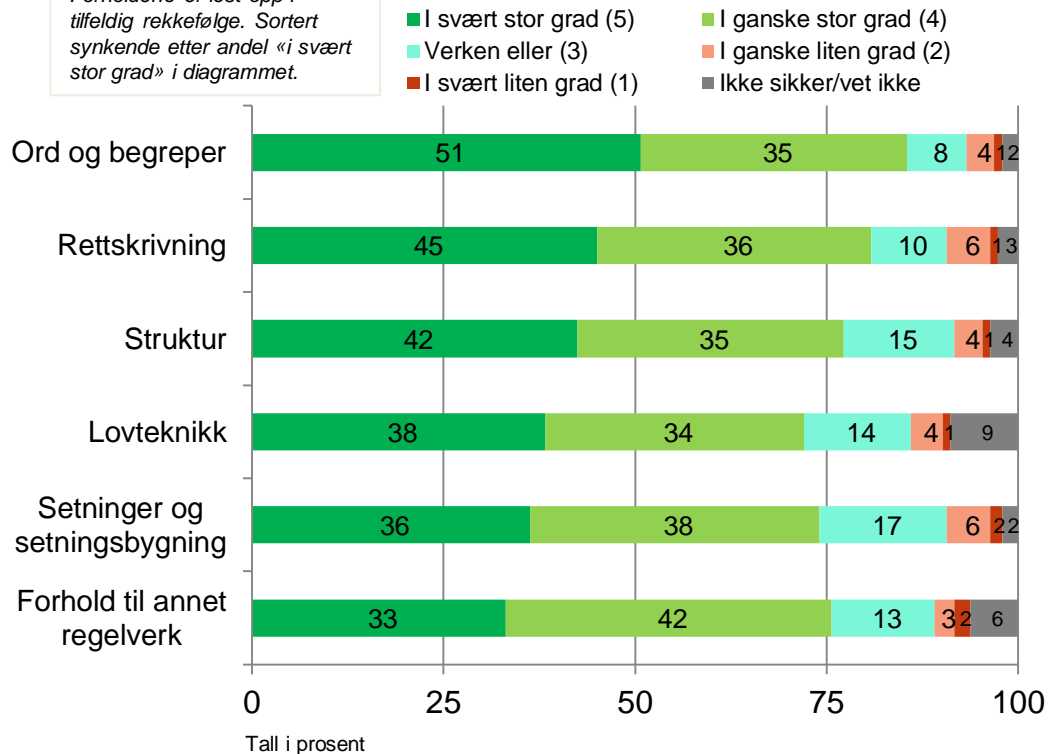
Påstander rangert etter gjennomsnittsverdi	Saksbehandler	Leder
Påstand 1 (se diagram)	4,69	4,55
Påstand 2	4,43	4,38
Påstand 3	4,24	4,30
Påstand 4	3,93	3,88
Påstand 5	3,74	4,10
Påstand 6	2,96	3,50

Gjennomsnittsverdi: 1,0 om alle hadde svart «helt uenig», 5,0 om alle hadde svart «helt enig».

Diskusjon av forhold rundt språk i lover og forskrifter

I hvilken grad diskuterer dere følgende forhold rundt språket i lover og forskrifter der du jobber?

Forholdene er lest opp i tilfeldig rekkefølge. Sortert synkende etter andel «i svært stor grad» i diagrammet.

- Regelskriverne og deres ledere synes i stor grad å diskutere ulike forhold rundt språket i lover og forskrifter, det være seg ord og begreper eller forhold til annet regelverk.
- Den høye andelen som oppgir at de diskuterer språk og struktur tyder på høy grad av bevissthet rundt språket som brukes i lover og forskrifter.

	Gjennomsnittsverdi
Ord og begreper	4,33
Rettskrivning	4,21
Struktur	4,18
Lovteknikk	4,14
Forhold til annet regelverk	4,09
Setninger og setningsbygning	4,04

Gjennomsnittsverdi: 1,0 om alle hadde svart «i svært liten grad», 5,0 om alle hadde svart «i svært stor grad».

Gjennomsnittsverdier

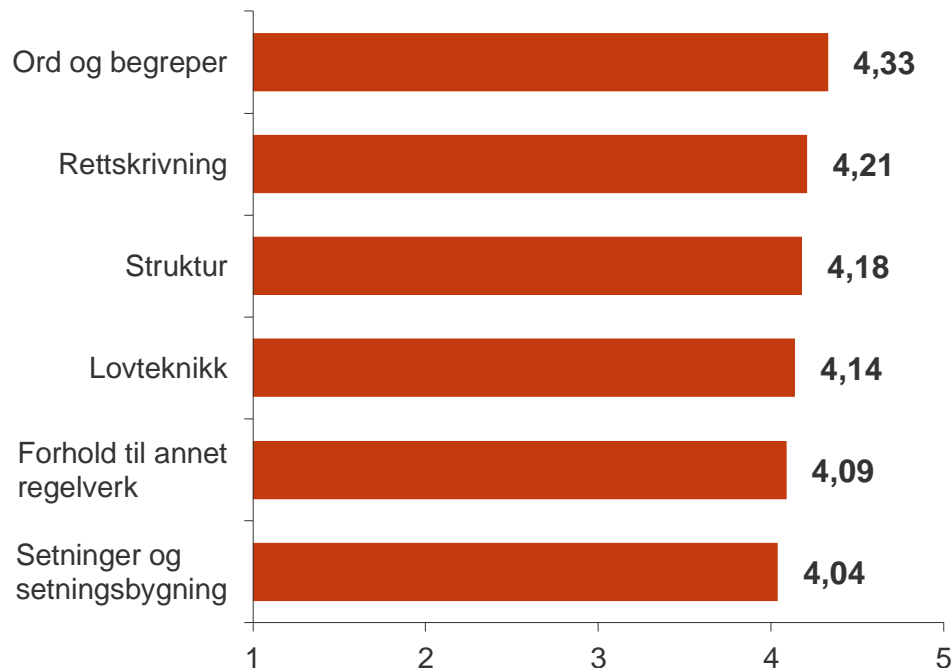
I hvilken grad diskuterer dere følgende forhold rundt språket i lover og forskrifter der du jobber?

Forhold (sortert synkende på gjennomsnittsverdi) 1,0 om alle hadde svart «i svært liten grad», 5,0 om alle hadde svart «i svært stor grad».	Gjennomsnitt Hele utvalget	Kjenner i liten grad til prosjektet	Verken eller	Kjenner i stor grad til prosjektet
Ord og begreper	4,33	4,33	4,06	4,47
Rettskrivning	4,21	4,11	4,00	4,36
Struktur	4,18	4,15	3,89	4,31
Lovteknikk	4,14	3,84	3,79	4,35
Forhold til annet regelverk	4,09	3,94	3,79	4,25
Setninger og setningsbygning	4,04	3,97	3,69	4,21

Gjennomsnittsverdi: 1,0 om alle hadde svart «i svært liten grad», 5,0 om alle hadde svart «i svært stor grad».

Gjennomsnittsverdier

I hvilken grad diskuterer dere følgende forhold rundt språket i lover og forskrifter der du jobber?

Språkdiskusjon og språklig bevissthet

- De som i stor grad kjenner til prosjektet «Klart lovspråk» svarer oftere at de diskuterer ulike forhold rundt språket i lover og forskrifter enn de som i liten grad kjenner til prosjektet.
- Som vi har sett tidligere, de som i større grad kjenner til prosjektet, er oftere enn de som i liten grad kjenner til prosjektet enige i at de er bevisst på at språket i lover og forskrifter skal bli klart og forståelig for målgruppen.

Forhold rangert etter gjennomsnittsverdi	Saksbehandler	Leder
Ord og begreper	4,31	4,52
Rettskrivning	4,17	4,50
Struktur	4,18	4,18
Lovteknikk	4,15	4,10
Forhold til annet regelverk	4,09	4,05
Setninger og setningsbygning	4,02	4,17

Gjennomsnittsverdi: 1,0 om alle hadde svart «i svært liten grad», 5,0 om alle hadde svart «i svært stor grad».

Språkhjelp når en lov eller forskrift skal revideres

Hvor henter du språkhjelp når du skal revidere en lov eller en forskrift?

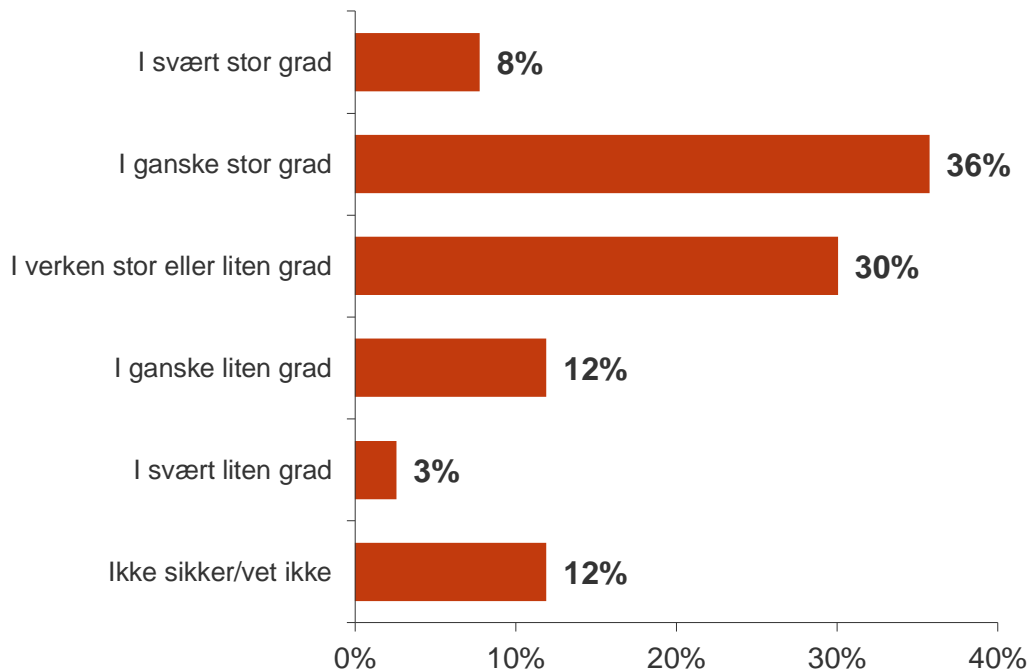

- Fire av fem henter språkhjelp fra kolleger når de skal revidere en lov eller en forskrift.
- De som kjenner til «Klart lovspråk» henter i langt større grad hjelp fra veilederen fra Lovavdelingen enn de som i liten grad kjenner til prosjektet.

Kjenner til «Klart lovspråk» →	I liten grad	Verken eller	I stor grad
BASE	38	36	108
Kolleger	89 %	69 %	83 %
Veilederen fra Lovavdelingen om lovteknikk og forberedelser	55 %	69 %	81 %
Ordbøker	53 %	36 %	51 %
Lovavdelingen	37 %	47 %	52 %
Språkrådet	34 %	36 %	49 %
Nærmeste leder	34 %	22 %	32 %
Gamle maler for lover og forskrifter	34 %	36 %	19 %
Publikasjoner fra Språkrådet	24 %	11 %	32 %
Publikasjonen «Et klarere lovspråk – kom i gang!» fra Difi	8 %	3 %	26 %
Ikke aktuelt for meg	8 %	14 %	3 %
Andre steder	11 %	3 %	3 %

Tilrettelegging for et klart og presist språk

I hvilken grad har departementet lagt til rette for en regelverksprosess som bidrar til et klart og presist språk?

- 44 % av regelskriverne og deres ledere mener departementet i stor grad har lagt til rette for en regelverksprosess som bidrar til et klart og presist språk, 15 % oppgir i liten grad.
- De som i stor grad kjenner til prosjektet «Klart lovspråk» er overrepresentert når det gjelder å mene at departementet i stor grad har lagt til rette for en slik prosess.

Kjenner til «Klart lovspråk» →	I liten grad	Verken eller	I stor grad
BASE	38	36	108
I svært stor grad	5 %	6 %	10 %
I ganske stor grad	29 %	31 %	41 %
Verken eller	32 %	33 %	31 %
I ganske liten grad	11 %	17 %	9 %
I svært liten grad	3 %	-	3 %
Ikke sikker/vet ikke	21 %	14 %	6 %
Gjennomsnitt	3,30	3,29	3,50

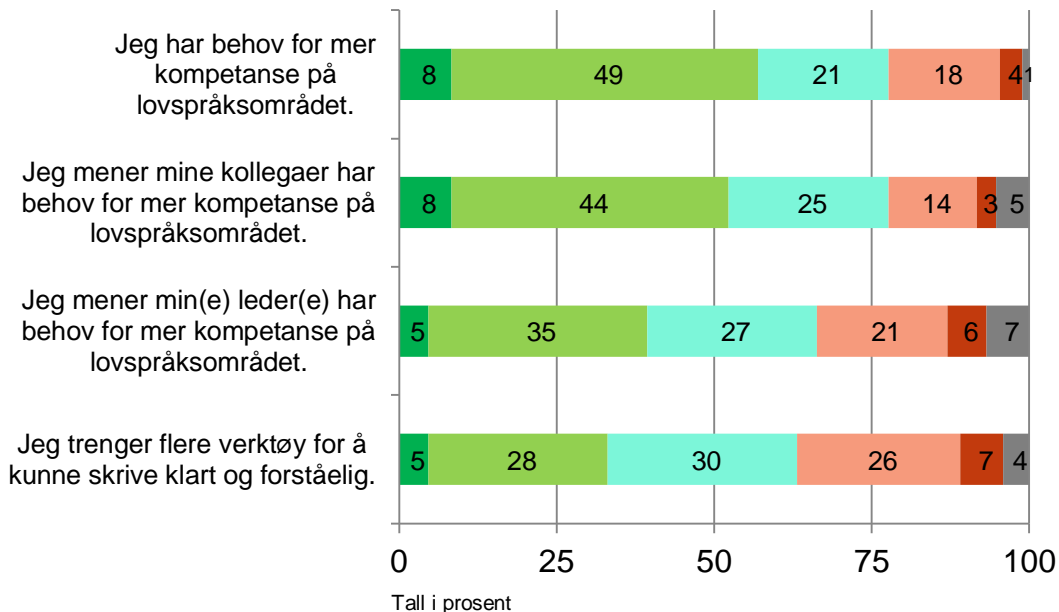
Gjennomsnittsverdi: 1,0 om alle hadde svart «i svært liten grad», 5,0 om alle hadde svart «i svært stor grad».

Påstander om kompetanse på lovspråksområdet

Nå kommer fire påstander om kompetanse. Vi ønsker at du tar stilling til disse på en skala fra 1 til 5. Er du helt uenig, ganske uenig, verken enig eller uenig, ganske enig eller helt enig i følgende:

Påstandene er lest opp i tilfeldig rekkefølge. Sortert synkende etter andel «helt enig» i diagrammet.

■ Helt enig (5)   ■ Ganske enig (4)
■ Verken enig eller uenig (3)   ■ Ganske uenig (2)
■ Helt uenig (1)   ■ Ikke sikker/vet ikke

- Over halvparten er enige i at de og kollegaene har behov for mer kompetanse på lovspråksområdet, markant flere enn de som er uenige i påstanden.
- Like mange er enige som uenige i påstanden om at de trenger flere verktøy for å skrive klart og forståelig.

	Gjennomsnittsverdi
Jeg mener mine kollegaer har behov for mer kompetanse på lovspråksområdet.	3,43
Jeg har behov for mer kompetanse på lovspråksområdet.	3,41
Jeg mener min(e) leder(e) har behov for mer kompetanse på lovspråksområdet.	3,12
Jeg trenger flere verktøy for å kunne skrive klart og forståelig.	2,98

Gjennomsnittsverdi: 1,0 om alle hadde svart «helt uenig», 5,0 om alle hadde svart «helt enig».

Gjennomsnittsverdier

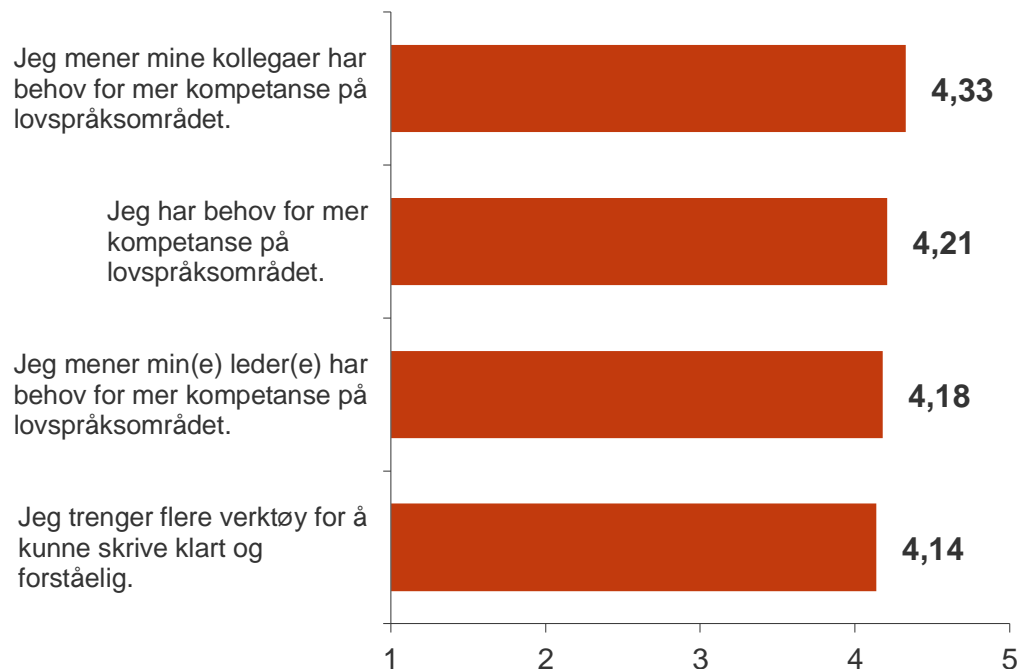
Nå kommer fire påstander om kompetanse. Vi ønsker at du tar stilling til disse på en skala fra 1 til 5. Er du helt uenig, ganske uenig, verken enig eller uenig, ganske enig eller helt enig i følgende:

Påstand (sortert synkende på gjennomsnittsverdi) 1,0 om alle hadde svart «helt uenig», 5,0 om alle hadde svart «helt enig».	Gjennomsnitt Hele utvalget	Kjenner i liten grad til prosjektet	Verken eller	Kjenner i stor grad til prosjektet
Jeg mener mine kollegaer har behov for mer kompetanse på lovspråksområdet.	3,43	3,29	3,38	3,48
Jeg har behov for mer kompetanse på lovspråksområdet.	3,41	3,59	3,46	3,31
Jeg mener min(e) leder(e) har behov for mer kompetanse på lovspråksområdet.	3,12	3,03	3,17	3,12
Jeg trenger flere verktøy for å kunne skrive klart og forståelig.	2,98	3,03	2,91	2,98

Gjennomsnittsverdi: 1,0 om alle hadde svart «helt uenig», 5,0 om alle hadde svart «helt enig».

Gjennomsnittsverdier

Nå kommer fire påstander om kompetanse. Vi ønsker at du tar stilling til disse på en skala fra 1 til 5. Er du helt uenig, ganske uenig, verken enig eller uenig, ganske enig eller helt enig i følgende:

- De som i stor grad kjenner til prosjektet «Klart lovspråk» er oftere enn de som i liten grad kjenner til prosjektet enige i påstanden om at «mine kollegaer har behov for mer kompetanse på lovspråksområdet» og «min(e) leder(e) har behov for mer kompetanse på lovspråksområdet».
- De som i liten grad kjenner til prosjektet er oftere enige i påstanden om at de selv har behov for mer kompetanse på lovspråksområdet.

Forhold rangert etter gjennomsnittsverdi	Saksbehandler	Leder
Påstand 1	3,44	3,30
Påstand 2	3,43	3,25
Påstand 3	3,15	2,86
Påstand 4	3,00	2,87

Gjennomsnittsverdi: 1,0 om alle hadde svart «helt uenig», 5,0 om alle hadde svart «helt enig».

Tiltak for å styrke kompetansen på lovspråksområdet

Av følgende tiltak, hvilke tiltak mener du først og fremst ville styrket kompetansen din på lovspråksområdet?

- Regelskriverne og deres ledere mener først og fremst at egne nettsider for klart lovspråk ville styrket kompetansen på lovspråksområdet. Som oversikten til venstre viser, er det imidlertid en rekke tiltak det krysses av på. De som kjenner til «Klart lovspråk» i stor grad trekker i større grad frem skriveverksted enn de som i liten grad kjenner til prosjektet.

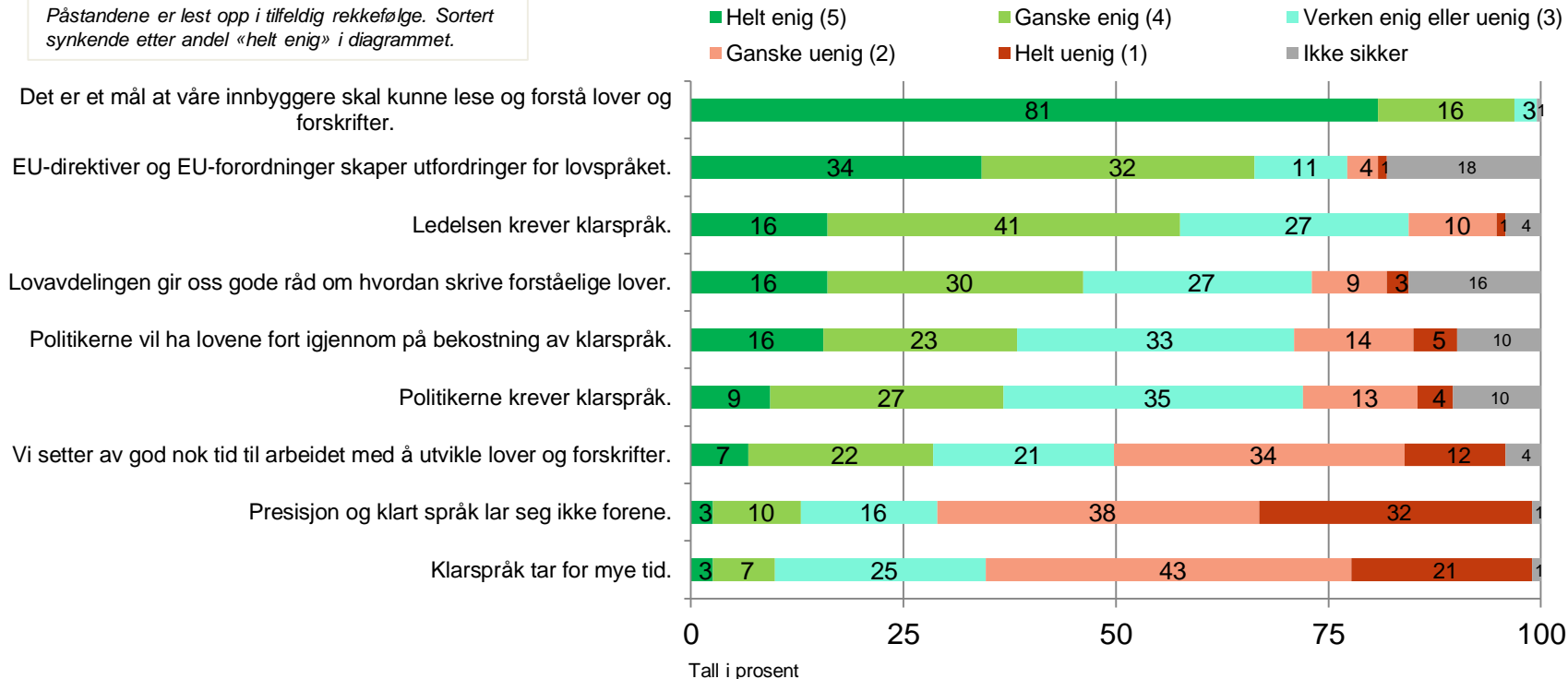
Kjenner til «Klart lovspråk» →	I liten grad	Verken eller	I stor grad
BASE	38	36	108
Egne nettsider for klart lovspråk	68 %	67 %	57 %
Intern språkfaglig bistand	45 %	28 %	44 %
Bruk av skriveverksted som arbeidsmetode	21 %	31 %	44 %
Ekstern språkfaglig bistand	37 %	31 %	36 %
Kurs/seminar/konferanser	39 %	33 %	33 %
Skrevne interne arbeidsrutiner	29 %	28 %	20 %
En ny enhet som kan kvalitetssikre lovspråket	5 %	17 %	20 %
Andre tiltak, skriv inn:	5 %	6 %	6 %
Ingen av disse	8 %	3 %	3 %

Påstander om bruk av klarspråk

Her kommer noen påstander som vi ønsker at du tar stilling til. Svar på en skala fra 1 til 5.
Er du helt uenig, ganske uenig, verken enig eller uenig, ganske enig eller helt enig i følgende:

Påstandene er lest opp i tilfeldig rekkefølge. Sortert synkende etter andel «helt enig» i diagrammet.

Gjennomsnittsverdier

Her kommer noen påstander som vi ønsker at du tar stilling til. Svar på en skala fra 1 til 5.
Er du helt uenig, ganske uenig, verken enig eller uenig, ganske enig eller helt enig i følgende:

Påstand (sortert synkende på gjennomsnittsverdi) 1,0 om alle hadde svart «helt uenig», 5,0 om alle hadde svart «helt enig».	Gjennomsnitt Hele utvalget	Kjenner i liten grad til prosjektet	Verken eller	Kjenner i stor grad til prosjektet
Det er et mål at våre innbyggere skal kunne lese og forstå lover og forskrifter.	4,79	4,76	4,64	4,85
EU-direktiver og EU-forordninger skaper utfordringer for lovspråket.	4,16	3,97	4,19	4,19
Ledelsen krever klarspråk.	3,64	3,67	3,70	3,58
Lovavdelingen gir oss gode råd om hvordan skrive forståelige lover.	3,57	3,50	3,63	3,59
Politikerne vil ha lovene fort igjennom på bekostning av klarspråk.	3,33	3,13	3,35	3,40
Politikerne krever klarspråk.	3,27	3,29	3,27	3,28
Vi setter av god nok tid til arbeidet med å utvikle lover og forskrifter.	2,76	3,20	2,73	2,60
Klarspråk tar for mye tid.	2,26	2,35	2,43	2,17
Presisjon og klart språk lar seg ikke forene.	2,13	2,31	2,28	2,00

Gjennomsnittsverdi: 1,0 om alle hadde svart «helt uenig», 5,0 om alle hadde svart «helt enig».

Gjennomsnittsverdier

Her kommer noen påstander som vi ønsker at du tar stilling til. Svar på en skala fra 1 til 5.
Er du helt uenig, ganske uenig, verken enig eller uenig, ganske enig eller helt enig i følgende:

- Det er ikke overraskende bred enighet om at det er et mål at innbyggerne skal kunne lese og forstå lover og forskrifter. Det er også markant flere som er *ueneige* enn enige i påstandene om at klarspråk tar for mye tid, at presisjon og klarspråk ikke lar seg forene og at man setter av god nok tid til arbeidet med å utvikle lover og forskrifter.

Påstander rangert etter gjennomsnittsverdi	Saksbehandler	Leder
Påstand 1 (se diagram)	4,79	4,75
Påstand 2	4,18	4,05
Påstand 3	3,56	4,17
Påstand 4	3,61	3,22
Påstand 5	3,36	3,13
Påstand 6	3,23	3,57
Påstand 7	2,71	3,18
Påstand 8	2,22	2,58
Påstand 9	2,11	2,21

Gjennomsnittsverdi: 1,0 om alle hadde svart «helt uenig», 5,0 om alle hadde svart «helt enig».

Feilmargintabell

Alle undersøkelser er beheftet med feilmarginer. Feilmarginene knytter seg i hovedsak til statistisk usikkerhet. Dette er utvalgsskjevheter, som medfører at utvalget ikke er identisk med universet eller målgruppen. Ulikheter kan knytte seg til bestemte kjennetegn eller adferd.

Feilmarginene ved ulike utvalgsstørrelser og prosentresultat ved 95% signifikansnivå er vist i tabellen til høyre.

Ved en base på 193 (n=193), og gitt at vi har en populasjon på ca. 465, kan vi med 95% sannsynlighet si at det riktige resultatet ligger innenfor $\pm 2,4$ og $\pm 5,4$ prosentpoeng, avhengig av prosentresultatets størrelse. Usikkerheten er størst ved et prosentresultat på 50% og minst ved prosentresultater på 5%/95%.

	Prosentresultat									
	5,0 %	10,0 %	15,0 %	20,0 %	25,0 %	30,0 %	35,0 %	40,0 %	45,0 %	50,0 %
Utvalgsstørrelse										
25	8,3 %	11,5 %	13,6 %	15,3 %	16,5 %	17,5 %	18,2 %	18,7 %	19,0 %	19,1 %
50	5,7 %	7,9 %	9,4 %	10,5 %	11,4 %	12,0 %	12,5 %	12,8 %	13,0 %	13,1 %
100	4,5 %	6,2 %	7,4 %	8,3 %	9,0 %	9,5 %	9,9 %	10,2 %	10,3 %	10,4 %
150	3,8 %	5,2 %	6,2 %	7,0 %	7,5 %	8,0 %	8,3 %	8,5 %	8,6 %	8,7 %
175	2,9 %	4,0 %	4,7 %	5,3 %	5,7 %	6,0 %	6,3 %	6,5 %	6,6 %	6,6 %
193	2,4 %	3,2 %	3,9 %	4,3 %	4,7 %	5,0 %	5,2 %	5,3 %	5,4 %	5,4 %
200	2,3 %	3,1 %	3,7 %	4,2 %	4,5 %	4,8 %	5,0 %	5,1 %	5,2 %	5,2 %

Prosjektansvarlig

Henrik Høidahl, seniorrådgiver

hh@opinion.no

+47 99261015

www.opinion.no

Rettigheter

Alle data, spørreskjema, analyseresultater og rapporter fra prosjektet er oppdragsgivers eiendom, med unntak av syndikerte undersøkelser eller standardiserte produkter hvor Opinion kan vise til opphavsrettslig beskyttelse. Analysemetoder, teknikker og IT-systemer som er blitt benyttet i prosjekt er Opinions eiendom. Oppdragsgiver har dermed ikke eksklusiv rett til disse, med mindre annet er avtalt.

Ved publisering av resultater fra prosjekter gjennomført av Opinion, skal normalt Opinion oppgis som kilde. Forøvrig gjelder etiske retningslinjer gitt av Norges Markedsanalyse Forening for offentliggjøring av resultater. Dersom det publiseres feilaktige tall eller villedende utdrag fra resultatene, forbeholder Opinion seg rett til å publisere resultater fra samme undersøkelse for å gi en mer korrekt og nøytral fremstilling.

INNSIKT SOM BRINGER DEG VIDERE

Opinion AS
Vulkan 16
0178 OSLO
T: 21 300 400
E: post@opinion.no
www.opinion.no